

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และ
เยาวชนเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่และเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครอง
เด็กกลางบ้านกรุณา บ้านอุเบกษา และบ้านปรานี แยกเป็นเจ้าหน้าที่จำนวน
63 คน และเยาวชนจำนวน 1,000 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยได้
ใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 63 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนเยาวชนใช้วิธีการสุ่ม
ตัวอย่างแบบง่าย โดยการเทียบเคียงจำนวนจากตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ
คาร์ล ดับบลิว มอร์แกน (Daryle W. Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 278 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่และเยาวชนที่ศึกษาทั้งหมด 341 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
โดยแบ่งเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1
เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ และตอนที่ 2 เป็นแบบ

สอบถามแบบประเมินค่าและแบบปลายเปิด ซึ่งสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษา 4 ประเภท คือ การศึกษาวิชาสามัญ การฝึกวิชาชีพ การพัฒนานิสัย และการพัฒนาสุขภาพพลานามัย โดยในแต่ละประเภทจะครอบคลุมเกี่ยวกับด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชาในหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน และการวัดและการประเมินผล

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับเขาวชน แบ่งเป็น 2 ตอนเช่นกัน โดยตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ส่วนตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า ซึ่งสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริการทางการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงการบริการทางการศึกษา 4 ประเภท เช่นเดียวกับของเจ้าหน้าที่ แต่เป็นการสอบถามเกี่ยวกับด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน และผู้สอน

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ และได้นำไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการให้การศึกษาที่บ้านมุทิตา จำนวน 10 คน และเขาวชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงในบ้านกรูณา จำนวน 60 คน โดยเป็นเขาวชนกลุ่มที่เรียนวิชาสามัญ 30 คน และเขาวชนกลุ่มที่ได้รับการฝึกวิชาชีพ 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง และแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำโดยผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เพื่อทำหนังสืออนุญาตถึงหัวหน้าสถานฝึกและอบรมบ้านมุทิตา บ้านกรูณา บ้านอุเบกษา และบ้านปรานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำค่าตอบจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา วิเคราะห์หาค่าทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่ามัธยิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง และสำหรับคำถามในส่วนที่เป็นปลายเปิดของเจ้าหน้าที่นั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปของความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพทั่วไปของเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ทั้งหมด 55 คน เป็นชายมากกว่าหญิง คือเป็นชาย 44 คน คิดเป็นร้อยละ 81.5 เป็นหญิง 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 อายุของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.6 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี รองลงมาร้อยละ 30.9 มีอายุ 40 ปีขึ้นไป วุฒิต่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.2 มีวุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่า รองลงมา ร้อยละ 27.3 มีวุฒิปริญญาหรือเทียบเท่า ในด้านประสบการณ์การทำงานในสถานพินิจ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.2 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 1 ปี รองลงมา ร้อยละ 32.7 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี ส่วนหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาในสถานพินิจ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.3 มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนานิสัยมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 54.5 มีหน้าที่รับผิดชอบในการฝึกวิชาชีพ และการพัฒนาสุขภาพพลานามัย และเจ้าหน้าที่จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 36.4 มีหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาวิชาสามัญ

1.2 สถานภาพทั่วไปของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง สรุปได้ว่า เยาวชนทั้งหมด 278 คน เป็นชาย 236 คน คิดเป็นร้อยละ 84.9 เป็นหญิง 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 อายุของเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 38.8 มีอายุ 17 ปี รองลงมา ร้อยละ 31.7 มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ภูมิลำเนาของเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครมากกว่าต่างจังหวัด คืออยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 69.4 และอยู่ต่างจังหวัดร้อยละ 30.6 ระดับการศึกษาของเยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.1 มีระดับการศึกษาชั้น ป.1 - ป.7 รองลงมา ร้อยละ 34.9 มีระดับการศึกษาชั้น ม.1 - ม.3 หรือ ม.ศ.1 - ม.ศ. 3 ในด้านผู้ปกครองที่ให้ความอุปการะในปัจจุบัน เยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.8 มีบิดามารดาเป็นผู้ให้ความอุปการะ รองลงมา ร้อยละ 23.4 มีมารดาคนเดียวเป็นผู้ให้ความอุปการะ สำหรับอาชีพของ

ผู้ปกครอง ผู้ปกครองของเยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.6 มีอาชีพค้าขาย - ธุรกิจ รองลงมา ร้อยละ 25.9 ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในสถานพินิจา ถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 34.9 เป็นเยาวชนที่เข้ามาอยู่ในสถานพินิจา มากกว่า 1 ปี - 2 ปี รองลงมา ร้อยละ 27 ได้เข้ามาอยู่ในสถานพินิจา ตั้งแต่ 7 เดือน - 1 ปี เกี่ยวกับการบริการด้านการศึกษาที่เยาวชนได้รับจากสถานพินิจา เยาวชนทั้งหมด ร้อยละ 100 ได้รับการบริการด้านการศึกษาทางการพัฒนาวิสัย และการพัฒนาสุขภาพพลานามัย รองลงมา เยาวชน ร้อยละ 60.4 ได้รับการฝึกวิชาชีพ และน้อยที่สุด ร้อยละ 48.9 ได้รับการศึกษาวิชาสามัญ สำหรับสถานพินิจา ที่เยาวชน จะได้รับการฝึกอบรม เยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.8 ได้รับการฝึกและอบรมจาก บ้านกรุณา รองลงมา ร้อยละ 15.1 ได้รับการฝึกอบรมจากบ้านอุเบกษาและบ้าน ปรานี

2. ความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครอง เด็กกลาง ปรากฏผลดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการบริการทางการศึกษา ในสถานพินิจา ทั้ง 4 ประเภทในค้ำต่าง ๆ สรุปผลได้ดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาวิชาสามัญ

ค้ำนจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็น ค้ำยในระดับปานกลาง ว่าจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะของรายวิชาที่หลัก ฐูตรกำหนดมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในสถานพินิจา และในการปฏิบัติได้นำจุดมุ่งหมาย ค้ำงกล่าวมาใช้เป็นแนวทาง ในระดับมาก ส่วนผู้เรียนสามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย อยู่ในระดับปานกลาง

ค้ำนเนื้อหาวิชาในหลักสูตร พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็น ค้ำย อยู่ในระดับปานกลางว่า เนื้อหาวิชาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเพียงพอที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ใน การศึกษาต่อได้ และเห็นว่าเนื้อหาวิชามีความเหมาะสมกับระยะเวลา สภาพและระดับ สติปัญญาของผู้เรียน ในระดับปานกลาง ในทางปฏิบัติผู้สอนสามารถสอนเนื้อหาวิชา สามัญได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด ในระดับปานกลาง และผู้สอนได้นำเนื้อหาวิชาตาม

ที่หลักสูตรกำหนดไปใช้กับผู้เรียนเหมือนกันทุกคน ในระดับปานกลาง ส่วนการบรรลุผลนั้น
 เจ้าหน้าที่เห็นว่า สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้ในระดับปานกลาง

ค่านิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนวิชาสามัญ
 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางว่า วิธีสอนควรมีความสอดคล้อง
 กับเนื้อหาและสภาพของผู้เรียน และเห็นด้วยอย่างมากว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 ควรมีการใช้วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับระดับอายุ สติปัญญาของ
 ผู้เรียน และเนื้อหาวิชา ส่วนในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่เห็นว่า ในการเลือกใช้วิธีสอนนั้น
 ผู้สอนได้คำนึงถึงเนื้อหาวิชาที่สอนและสภาพของผู้เรียนในระดับมาก แต่ได้มีการนำ
 วัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอนมาใช้ ในระดับปานกลาง และในการเลือกใช้สื่อ
 การเรียนการสอนได้คำนึงถึงระดับอายุ สติปัญญาของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาอยู่ใน
 ระดับมาก ส่วนด้านการบรรลุผลนั้น เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็น ว่า วิธีสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
 สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายในระดับปานกลาง แต่การนำสื่อการสอน
 มาใช้ และการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย
 ที่กำหนดในระดับมาก

ด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็น
 ด้วยมากกับการที่กระทรวงศึกษาธิการ ควรดำเนินการวัดและประเมินผลวิชาสามัญ
 เพื่อออกไปประกาศนียบัตรให้ในทุกระดับ และเห็นด้วยมากกับการปฏิบัติที่เป็นอยู่ใน
 ปัจจุบันว่ามีความเหมาะสมและควรปฏิบัติต่อไป ตลอดจนเห็นว่า การที่กระทรวงศึกษา
 ธิการได้นำการวัดและประเมินผล พร้อมทั้งออกไปประกาศนียบัตรให้กับผู้เรียนด้วยนั้น
 ทำให้เกิดผลดีและเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนในระดับมากด้วย

ส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของ
 การศึกษาวิชาสามัญในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

ค่านิจมุ่งหมายของหลักสูตร เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็น
 เกี่ยวกับปัญหาว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่สถานพินิจฯ ได้นำมาใช้เป็นของกรมการ
 ศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งเขียนไว้กว้าง ๆ เพื่อให้มีการยืดหยุ่นได้ โดยจะต้องมีการนำ
 มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน แต่เจ้าหน้าที่ที่ทำการสอนส่วนใหญ่ยังไม่ได้

นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมเท่าที่ควร เนื่องจากมีภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบหลายด้าน จึงไม่มีเวลาพอสำหรับเรื่องนี้ และการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรยังทำไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาจากตัวเยาวชนที่ไม่สนใจการเรียน ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ผู้สอนควรมีการกำหนดจุดหมายในแต่ละวิชา แต่ละบทเรียนให้เป็นจุดหมายเชิงพฤติกรรม และควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อการนำมาใช้ปฏิบัติสำหรับการเรียนการสอนในสถานพินิจฯ จะได้ช่วยให้เยาวชนมีความสนใจเรียนมากขึ้น

ด้านเนื้อหาวิชาในหลักสูตร เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า เนื้อหาวิชาไม่ทันสมัย และบางวิชายากเกินไปสำหรับเยาวชนในสถานพินิจฯ ซึ่งส่วนใหญ่มีความสามารถทางด้าน การเรียนค่อนข้างจะต่ำ เนื่องจากไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าที่ควร ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาใหม่ให้ทันสมัย และเหมาะสมกับผู้เรียนในสถานพินิจฯ นอกจากนี้ ก็ควรจัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า ทางสถานพินิจฯ ยังขาดครูผู้สอนอีกมาก ทำให้ผู้สอนมีภาระงานมาก จึงไม่มีเวลาเตรียมการสอนล่วงหน้า และการเรียนการสอนส่วนใหญ่ก็มักจะใช้วิธีการสอนแบบเก่า มีอุปกรณ์เพียงแคชอล์กกับกระดานเท่านั้น ส่วนอุปกรณ์อื่น ๆ ไม่ค่อยมีใช้ เนื่องจากยังขาดอุปกรณ์อีกมาก ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าวเจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดครูผู้สอนในสถานพินิจฯ ให้มีจำนวนเพียงพอกับภาระงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และควรมีการพัฒนาบุคลากรที่ทำการสอนให้มีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น โดยจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อการนำเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้ความสนใจเกี่ยวกับทฤษฎีวิชาสามัญให้มากยิ่งขึ้น และควรมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับอุปกรณ์และสื่อการสอนต่าง ๆ ในแต่ละวิชาเพื่อการชงงบประมาณในการจัดซื้อ

ค่านการวัดและการประเมินผล เจ้าหน้าที่ได้แสดงความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า การวัดและการประเมินผลไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เท่าที่
 ควร เนื่องจากหลักสูตรวางไว้กว้างมาก และยังขาดผู้มีความรู้ในการประเมินผลการ
 ศึกษา นอกจากนี้ผู้สอนก็ไม่ได้ทำการวัดและประเมินผลเอง ส่วนข้อเสนอแนะในการ
 แก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรจัดรายวิชาให้น้อยลง วิชาเลือก
 ควรน้อยกว่าเดิม เพื่อการวัดผลจะได้ทำได้โดยทั่วถึงทุกรายวิชา และควรมีการ
 เลือกสรรบุคคลให้ไปรับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล เพื่อจะได้นำ
 ความรู้ที่ได้รับมาเผยแพร่แก่ผู้ที่ทำการสอนให้ทราบทั่วทุกคน และผู้สอนก็ควรเป็นผู้ที่จะ
 ทำการวัดและประเมินผลเอง เพื่อจะได้ทราบผลของการพัฒนาในตัวผู้เรียนที่ตนทำการ
 สอน

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพ

ค่านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า เจ้าหน้าที่เห็นด้วยมาก
 ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพที่กำหนด มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในสถานพินิจ
 และผู้สอนได้นำจุดมุ่งหมายดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในระคับมาก ส่วน
 การที่ผู้เรียนสามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายนั้นอยู่ในระคับปานกลาง

ค่านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาชีพ พบว่า เจ้าหน้าที่เห็น
 ด้วยมากกว่า เนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนด มีความเพียงพอสำหรับผู้เรียนที่จะนำไปใช้
 ในการประกอบอาชีพได้ แต่เห็นว่าเนื้อหาวิชาชีพที่กำหนดในหลักสูตรมีความเหมาะสม
 กับระยะเวลาและสภาพของผู้เรียนในสถานพินิจ ในระคับปานกลาง ส่วนการสอน
 เนื้อหาวิชาชีพให้ได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด และตามกำหนดระยะเวลาของผู้เรียน
 ในสถานพินิจ นั้น เจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้สอนสามารถจัดสอนได้ในระคับปานกลาง และ
 ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอยู่ในระคับปานกลาง

ค่านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อวิชาชีพ พบว่า เจ้าหน้าที่
 เห็นด้วยมาก ว่าในการเรียนการสอนวิชาชีพ ผู้เรียนควรมีการปฏิบัติจนสามารถนำ
 มาใช้ประกอบอาชีพได้ และวัสดุหรือเครื่องมือต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรม
 การเรียนการสอนวิชาชีพ ส่วนการเรียนการสอนในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้เรียน

ได้มีการฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอยู่ในระดับปานกลาง แต่การนำสื่อการเรียนการสอนวิชาพีทมาใช้ เจ้าหน้าที่เห็นว่า มีการใช้วัสดุหรือเครื่องมือต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการที่จะนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพได้ในระดับมาก

ด้านการวัดและการประเมินผลการฝึกวิชาชีพ พบว่า เจ้าหน้าที่เห็นด้วยมากกว่า การวัดและการประเมินผล ควรจะมีการทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ แต่การปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้วิธีการทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเห็นว่า การวัดและการประเมินผลที่ใช้อยู่ทำให้ผู้สอนทราบผลความก้าวหน้าในการฝึกวิชาชีพของผู้เรียนได้ในระดับปานกลาง

ส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการฝึกวิชาชีพในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ว่าเนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความสามารถที่จะดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพ ดังนั้นจึงไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในหลักสูตร แต่ผู้สอนจะกำหนดเองตามความถนัดและผู้บริหารหรือผู้วางนโยบาย ก็มักจะตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรเน้นวิชาการเฉพาะด้านในการดำเนินการเกี่ยวกับ การจัดหลักสูตร และการวางนโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ ซึ่งควรจะได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยอาจจะนำหลักสูตรของศูนย์ฝึกวิชาชีพหรือโรงเรียนสารพัดช่างมาใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนทำกันอย่างถูกต้องและจริงจังขึ้น ผู้เรียนจะได้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้

ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า การฝึกวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเนื้อหาเท่าที่ควร การเรียนการสอนมักจะเป็นการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดเสียมากกว่า และการฝึกปฏิบัติมักจะมุ่งทางด้านการค้าและผลกำไรมากกว่าที่จะให้เด็กได้มีความรู้ อีกทั้งการที่มีสถานที่จำกัด จึงทำให้การเรียนการสอนภาคทฤษฎีไม่ไต่ผลเท่าที่ควร ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการกำหนดเนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรให้แน่นอน

เพื่อการเรียนการสอนจะได้ดำเนินการตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ และควรมุ่งเน้นให้
 ผู้เรียนได้มีความรู้เพื่อการนำไปประกอบอาชีพได้มากกว่าที่จะดำเนินการเพื่อประโยชน์
 ทางการค้าสำหรับสถานพินิจฯ แต่อย่างใด นอกจากนี้ควรมีการจัดห้องเรียนให้เป็น
 สักส่วน แยกสถานที่เรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อป้องกันเสียงรบกวน และจะได้
 แยกกลุ่มผู้เรียนที่เข้ามาเรียนก่อน หลังได้

ค่านักกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน เจ้าหน้าที่
 ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า ในการฝึกวิชาชีพ ยังขาดผู้สอนที่มีความรู้เกี่ยวกับ
 วิชาชีพอย่างแท้จริง และอุปกรณ์การสอนมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน นอกจากนี้
 เนื่องจากผู้เรียนต้องถูกบังคับให้เรียน จึงทำให้ขาดความตั้งใจและสนใจต่อการเรียน
 ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการ
 คัดเลือกครูผู้สอนที่มีความรู้จริงในวิชาชีพนั้น ๆ มาทำการสอน และควรเป็นผู้ที่มีใจรัก
 คำนึงการสอนพอสมควร ส่วนในเรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการสนับสนุน
 ในการจัดหาให้มากยิ่งขึ้น และสำหรับการจัดเด็กเข้าเรียนวิชาชีพควรให้เด็ก
 ใด ที่เลือกเรียนตามความถนัดและความพอใจเพื่อการเรียนการสอนจะบรรลุผลตามเป้าหมาย
 ที่วางไว้

ค่านักวัดและการประเมินผล เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า การวัดและการประเมินผลจะทำได้ยาก เนื่องจากขาดหลักสูตรที่แน่นอน
 ตายตัว และบางวิชาชีพก็ไม่มีประกาศนียบัตรรับรองให้ จึงไม่มีการวัดและการประเมิน
 ผล ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการ
 กำหนดหลักสูตรให้แน่นอน เพื่อจะได้มีหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลที่แน่ชัด และ
 ควรมีประกาศนียบัตรรับรองให้ทุกวิชาชีพ

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนานิสัย

ค่านักคุมหมายของหลักสูตร พบว่า เจ้าหน้าที่เห็นด้วยมาก
 ว่า สถานพินิจฯ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนานิสัยไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม
 สำหรับเยาวชน แต่การแจ้งให้ผู้สอนทุกคนได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของการพัฒนานิสัย
 เพื่อความเข้าใจตรงกัน ทางสถานพินิจฯ ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้ผู้สอน

ทุกคนมีกา รมปฏิบัติ เกี่ยวกับการพัฒนานิสัยของผู้เรียนได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายตามที่
สถานพินิจฯ กำหนด อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยอยู่ใน
ระดับปานกลางว่า ในการพัฒนานิสัย ได้มีการกำหนดเนื้อหาวิชาไว้อย่างเหมาะสม
กับสภาพของผู้เรียนในสถานพินิจฯ แต่เห็นด้วยมาก ว่า เนื้อหาวิชาในการจัดอบรม
จริยธรรม ควรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสัย ส่วนการให้การศึกษา
เกี่ยวกับการพัฒนานิสัยที่ปฏิบัติอยู่เป็นไปตามเนื้อหาที่กำหนดในระดับปานกลาง และ
การจัดอบรมจริยธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เนื้อหาที่ใช้ในการอบรมมีความสอดคล้อง
กับจุดมุ่งหมายของการพัฒนานิสัย ตามที่สถานพินิจฯ กำหนดให้ในระดับมาก แต่การจัด
การเรียนการสอนเนื้อหาวิชาการพัฒนานิสัย และการจัดอบรมจริยธรรม ทำให้ผู้เรียน
ได้มีการพัฒนานิสัยตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ในระดับปานกลาง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน พบว่า
เจ้าหน้าที่เห็นด้วยมากกว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพัฒนานิสัย ควรให้
ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเห็นด้วยมากกว่าวัสดุหรือสื่อการสอน
ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมในการพัฒนานิสัย และในการนำมาใช้ควรให้
มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของผู้เรียน ส่วนการเรียนการสอนที่เป็นอยู่
ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่เห็นว่า ผู้เรียนได้มีการฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
อยู่ในระดับปานกลาง และได้มีการนำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการจัด
กิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่การเลือกสื่อการสอนมาใช้ได้มีการคำนึงถึงเนื้อหา
วิชาและจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรม ตลอดจนความสนใจ และระดับของผู้เรียนใน
ระดับมาก ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดอบรม และการใช้สื่อการ
สอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง
แต่การนำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้
ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในระดับมาก

ด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า เจ้าหน้าที่เห็นด้วยมากกว่า การวัดและประเมินผลการพัฒนานิสัย ควรมีทั้งการสอบข้อเขียน และการสังเกตพฤติกรรม แต่ในการวัดและประเมินผลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้ใช้วิธีการทดสอบข้อเขียนอยู่ในระดับน้อย ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง และทำให้ทราบผลของการพัฒนานิสัยของผู้เรียนได้ในระดับปานกลาง

ส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผลการพัฒนานิสัยในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

ด้านจุดมุ่งหมาย เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า การพัฒนานิสัยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เพราะงานด้านนี้จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ทางจิตวิทยาเป็นสำคัญ แต่เจ้าหน้าที่ของสถานพินิจส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้อยู่ และไม่มีกฎเกณฑ์ที่กำหนดแน่นอน เพื่อให้เด็กปฏิบัติ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยเข้มงวดเกี่ยวกับระเบียบวินัยกันอย่างจริงจัง ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อให้ความรู้ทางด้านจิตวิทยาสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และควรออกกฎระเบียบ เพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติอย่างรัดกุม โดยเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการสอดส่องดูแลความประพฤติของเยาวชนอย่างใกล้ชิด และต้องทำอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

ด้านเนื้อหาวิชา เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า เนื้อหาวิชาในการพัฒนานิสัยกว้างเกินไป และค่อนข้างจะยากสำหรับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจที่จะทำความเข้าใจสำหรับสิ่งที่เป็นนามธรรม ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรจะมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้ นอกจากนี้ควรจะมีการแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อการให้ความรู้ในเนื้อหาที่ต่างกัน ไม่ใช่ให้การอบรมเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ เช่นที่ปฏิบัติในปัจจุบัน ซึ่งทำให้เด็กไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าที่ควร

ค่านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า กิจกรรมการพัฒนานิสัยไม่ได้ทำกันอย่างจริงจัง และการเรียนการสอนหรือการรวบรวมส่วนมากมักใช้แต่วิธีการบรรยาย ทำให้เด็กและเยาวชนไม่ค่อยจะสนใจเท่าที่ควร อีกทั้งยังขาดอุปกรณ์และสื่อการสอนต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ในการจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนานิสัย ควรมีการทำเนิกรกันอย่างจริงจังและควรถือเป็นงานหลักที่มีความสำคัญกว่างานอื่น นอกจากนี้ก็ควรที่จะใช้เทคนิควิธีการและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาประกอบบ้าง เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

ค่านการวัดและการประเมินผล เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า การวัดและประเมินผลด้วยข้อเขียนมีน้อยมาก มักจะใช้แต่วิธีการสังเกตพฤติกรรมเท่านั้น ซึ่งก็ยังไม่ทั่วถึง และยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เพราะเจ้าหน้าที่มีจำนวนไม่เพียงพอที่จะดูแลอย่างใกล้ชิด ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายร่วมมือกัน สอดส่องดูแลความประพฤติ และรายงานผลให้ฝ่ายจัดการศึกษาในด้านการพัฒนานิสัย ได้ทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการสอบข้อเขียนบ้าง เพื่อจะได้ทราบถึงแนวความคิดของเยาวชนเกี่ยวกับปัญหาที่เขามีอยู่ อันจะทำให้ได้ทราบถึงส่วนลึกของพฤติกรรมที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย

ค่านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า เจ้าหน้าที่เห็นด้วยมากว่า จุดมุ่งหมายของวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่หลักสูตรกำหนด มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในสถานพินิจฯ และในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยของผู้เรียนได้มีการปฏิบัติตามแนวทางที่จุดมุ่งหมายกำหนดไว้ในหลักสูตรในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น เจ้าหน้าที่มีความเห็นว่าสามารถทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาสุขภาพพลานามัยดีขึ้น ในระดับมาก

ค่านเนื้อหาวิชา พบว่า เจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า เนื้อหาวิชาในถวการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่หลักสูตรกำหนดมีความเหมาะสม

กับสภาพของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่นำมาใช้ใน ปัจจุบันเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด ในระดับปานกลาง แต่เนื้อหาวิชาที่นำมาใช้ ทำให้ ผู้เรียนมีการพัฒนาสุขภาพพลานามัยดีขึ้นในระดับมาก

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน พบว่า เจ้าหน้าที่เห็นด้วยมากกว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพ พลานามัย ควรให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเห็นด้วยมากกว่า วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย และในการนำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ควรให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา จุดมุ่ง หมาย และระดับอายุของผู้เรียน ส่วนการปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่เห็นว่า ผู้เรียนได้มีการฝึกปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ในระดับปานกลาง แต่ได้มีการนำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนในระดับมาก และ ในการเลือกสื่อมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ได้มีการคำนึงถึง เนื้อหาและจุดมุ่งหมาย ในการจัดกิจกรรม ตลอดจนระดับอายุของผู้เรียน ในระดับมาก ส่วนการบรรลุผลตาม จุดมุ่งหมายนั้น เจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่ปฏิบัติอยู่ ทำให้ ผู้เรียนได้มีการพัฒนาสุขภาพพลานามัยดีขึ้น ในระดับมาก และการนำวัสดุและอุปกรณ์ ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายในระดับมาก แต่ ในการเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตาม จุดมุ่งหมายอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า เจ้าหน้าที่เห็นด้วย มากว่า การวัดและประเมินผลการพัฒนาสุขภาพพลานามัย ควรมีทั้งการทดสอบความรู้ โดยใช้ข้อเขียน การตรวจสุขภาพพลานามัย และการฝึกปฏิบัติ แต่ในการวัดและประเมิน ผล การพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่เป็นอยู่ ได้ใช้วิธีการทดสอบความรู้โดยใช้ข้อเขียนใน ระดับน้อย ใช้วิธีการตรวจสุขภาพพลานามัยและการฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน ในระดับ ปานกลาง ส่วนวิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้อยู่ทำให้ผู้สอนได้ทราบผลของการพัฒนา สุขภาพพลานามัยอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการพัฒนาสุขภาพพลานามัยในคานต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

คานจุดมุ่งหมาย เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาสุขภาพพลานามัย ไม่มีการกำหนดแน่นอน แล้วแต่ นโยบายของผู้บริหาร ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดหลักสูตรและกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยให้แน่ชัด เพื่อการปฏิบัติจะได้เป็นไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

คานเนื้อหาวิชา เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า เนื้อหาวิชาในการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย จะมีแต่การฝึกกายบริหาร และให้ผู้เรียนได้เล่นกีฬาตามใจชอบ ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีเนื้อหาวิชาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่แน่นอนกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อผู้สอนจะได้จัดเนื้อหาวิชาได้อย่างเหมาะสม

คานกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า การเรียนการสอนยังไม่ค่อยมีอุปกรณ์การกีฬาที่มีไม่เพียงพอ และเขาวชนบางคนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเลย ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องกันไปในแต่ละครั้ง ควรจัดหาอุปกรณ์การกีฬาให้เพียงพอสำหรับเด็กและเขาวชนที่จะฝึก และควรให้เขาวชนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบ้าง โดยอาจจะเป็นกิจกรรมกลางแจ้ง หรือกิจกรรมในร่มที่เบา ๆ ทั้งนี้แล้วแต่สุขภาพของผู้เรียน

คานการวัดและการประเมินผล เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า ไม่มีการวัดและประเมินผล เพราะผู้เรียนมีระยะเวลาในการฝึกและอบรมไม่เท่ากัน บางคนเรียนได้ไม่ครบตามหลักสูตร ก็ถึงกำหนดปล่อย ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นว่า สำหรับผู้เรียนที่มีระยะเวลาในการฝึกและอบรมตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ควรดำเนินการวัดและ

ประเมินผล ทั้งการทดสอบด้วยข้อเขียนและภาคปฏิบัติ เพื่อจะได้ทราบผลของการพัฒนา และควรมีการรายงานผลในการฝึกทางด้านพลศึกษาของแต่ละคน เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาผลของการฝึกและอบรมรวมกับการศึกษาวิชาสามัญ และการฝึกวิชาชีพ

2.2 ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาทั้ง 4 ประเภทในสถานพินิจฯ ในด้านต่าง ๆ สรุปผลได้ดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาวิชาสามัญ

ค่านเนื้อหาวิชาที่เรียน พบว่า เยาวชนเห็นด้วยมากกับสภาพปัจจุบันของการศึกษาวิชาสามัญในค่านเนื้อหาวิชาที่เรียนทุกข้อ ส่วนค่านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับการศึกษาวิชาสามัญ ค่านเนื้อหาวิชาที่เรียน เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ค่านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน พบว่า ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการศึกษาวิชาสามัญ ในค่านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง ยกเว้นความคิดเห็นในเรื่องที่ว่า ก่อนการเรียนการสอนเรื่องต่อไป ผู้สอนจะทำการทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปแล้วก่อนเสมอ เพื่อนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเรียนต่อไป วิธีการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสามัญที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมดีแล้ว ในการเรียนการสอนผู้เรียนได้มีโอกาสซักถามหรือแสดงความคิดเห็น เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาสามัญ ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเรื่องที่เรียนดีขึ้น ซึ่งเยาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ส่วนในค่านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนวิชาสามัญนั้น เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ค่านผู้สอนวิชาสามัญ พบว่า ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการศึกษาวิชาสามัญในค่านผู้สอน เยาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นความคิดเห็นเกี่ยวกับ การที่ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์การสอน

ต่าง ๆ ประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม เขาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับผู้สอนวิชาสามัญนั้น เขาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพ

ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน พบว่า ความคิดเห็นของเขาวชนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการฝึกวิชาชีพในค่านเนื้อหาวิชาที่เรียน เขาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นความคิดเห็นเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียนมีภาคทฤษฎีที่จะใช้เป็นพื้นฐานสำหรับภาคปฏิบัติค่อยเกินไป เขาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน เขาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนวิชาชีพ พบว่า ความคิดเห็นของเขาวชนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการฝึกวิชาชีพในค่านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน เขาวชนมีความเห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับ อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ในการฝึกวิชาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน เขาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนวิชานั้น เขาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น เกี่ยวข้องกับค่านกิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนวิชาชีพที่ทำให้ผู้เรียนได้เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพที่สุจริต ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีวิถีทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องในสังคม เขาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับน้อย

ด้านผู้สอนวิชาชีพ พบว่า เขาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการฝึกวิชาชีพในค่านผู้สอน ว่า เห็นด้วยมากในทุกข้อ ส่วนด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับผู้สอนวิชานั้น เขาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนานิสัย

ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า เยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนานิสัยในด้านเนื้อหาวิชาว่า เห็นด้วยมากในทุกข้อ ส่วนด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในการพัฒนานิสัยนั้น เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน พบว่าความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนานิสัยในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง ยกเว้นความคิดเห็นเกี่ยวกับ การกระทำกิจกรรมใด ๆ ในสถานพินิจฯ ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนานิสัย การจัดอบรมจริยธรรมในสถานพินิจฯ ทำให้ผู้เรียนมีสภาพจิตใจที่สดชื่นและรู้สึกชอบมากกว่าเดิม และการได้รับการอบรมจริยธรรม ทำให้ผู้เรียนต้องการที่จะปรับปรุงความประพฤติของตนให้ดีขึ้นเมื่อออกไปอยู่ในสังคมภายนอก ซึ่งเยาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อสอนนั้น เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านผู้สอนหรือผู้อบรม พบว่า เยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนานิสัยในด้านผู้สอนหรือผู้อบรมว่า เห็นด้วยมากในทุกข้อ ส่วนด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับผู้สอนหรือผู้อบรมด้าน การพัฒนานิสัยนั้น เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย

ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาสุขภาพพลานามัย ในด้านเนื้อหาวิชา เยาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นความคิดเห็นเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ เยาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยนั้น เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ค่านึก กรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน พบว่า
 ความคิดเห็นของเขาวชนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาสุขภาพพลานามัยในค่านึก
 กรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน เขาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
 เกือบทุกข้อ ยกเว้นความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ในการทำ
 กิจกรรมเพื่อการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เขาวชน
 มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่านึกความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยว
 กับกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยนั้น เขาวชน
 มีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ค่านึกผู้สอน พบว่า ความคิดเห็นของเขาวชนเกี่ยวกับสภาพ
 ปัจจุบันของการพัฒนาสุขภาพพลานามัยในค่านึกผู้สอน เขาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับ
 มากเกือบทุกข้อ ยกเว้นความคิดเห็นเกี่ยวกับ การที่ผู้สอนรู้จักนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ
 มาสอนเสมอ เขาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่านึกความคาดหวังที่จะ
 ให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับผู้สอนค่านึกการพัฒนาสุขภาพพลานามัย เขาวชนมีความคาดหวัง
 ที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และเขาวชนเกี่ยวกับการบริการ
 ทางการศึกษาในสถานพินิจฯ ผู้วิจัยได้แยกการอภิปรายผลของการวิจัย ความคิดเห็น
 เกี่ยวกับการศึกษาในแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาวิชาสามัญ ปรากฏผลการวิจัยในแต่ละค่านึก ดังนี้

1.1 ค่านึกจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของ
 หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญ พบว่า เจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง เกี่ยวกับ
 ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะที่หลักสูตรกำหนด แต่ผู้สอน
 ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในระดับมาก และสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุผล

ตามจุดมุ่งหมายได้ในระดับปานกลาง¹ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอนต้อง
มีภาระหน้าที่รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ มาก ทำให้ไม่มีเวลาที่จะปรับจุดมุ่งหมายของ
หลักสูตรให้มีความเหมาะสมมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ถึงแม้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์
เจ้าหน้าที่เพิ่มเติม และได้ทราบว่าเจ้าหน้าที่ผู้สอนในสถานศึกษา ต้องทำหน้าที่เป็นครู
ประจำชั้น โดยต้องทำการสอนทุกวิชาเฉลี่ยประมาณสัปดาห์ละ 30 ชั่วโมง ครูเวร
ผู้คุมจ่ายอาหาร และบางคนต้องทำงานฝ่ายธุรการหรือฝ่ายบริหารด้วย² ดังนั้นถ้า
ผู้บริหาร ระดับสูงจะได้มีการพิจารณาหาทางแก้ไข เกี่ยวกับภาระงานของเจ้าหน้าที่ผู้ทำ
การสอนให้มีความเหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้มีเวลาในการ
ศึกษาหลักสูตร และปรับจุดมุ่งหมายให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก็อาจจะทำให้ผู้เรียน
สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายมากขึ้นกว่าเดิม

1.2 ด้านเนื้อหาวิชา

เมื่อพิจารณาคำความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสามัญ
ในหลักสูตร พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า เนื้อหาวิชาสามัญที่
หลักสูตรกำหนดเพียงพอสำหรับผู้สอนในคาบนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อได้³
ส่วนเยาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากกว่า เนื้อหาวิชาสามัญที่เรียนมีรายละเอียด
เพียงพอที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อได้⁴ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางฝ่ายเจ้าหน้าที่
เข้าใจในสภาพพื้นฐานของเยาวชนที่กระทำผิดเหล่านั้นดีว่า โดยส่วนมากมักจะเป็นผู้ที่
ขาดโอกาสทางการศึกษาหรือประสบความล้มเหลวทางการเรียนมาก่อน ทำให้เป็นผู้

¹ จากตารางที่ 11

² สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยวิชาสามัญ บ้านกรูณา, 22 สิงหาคม 2529.

³ จากตารางที่ 12

⁴ จากตารางที่ 27

ที่มีการศึกษาคำ ถึงการวิจัยของ วรวัลย์ ขอบธรรม¹ อัญญา ลิ้มปไพฑูรย์² และ เสวภา วัชรกิตติ³ ที่พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนมากเป็นผู้ที่มีการศึกษาคำ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพเป็นกรรมกร ครอบครัวมีรายได้ต่ำ และมาจากครอบครัว ที่มีภาวะบ้านแตก ดังนั้นจึงทำให้ในการจัดเนื้อหาวิชาที่สอนจึงต้องคัดเลือกเนื้อหาที่เห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์มากที่สุดมาสอน โดยอาจจะสอนได้ไม่ครบตามที่ หลักสูตรกำหนด ดังที่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า สามารถจัดสอนเนื้อหาวิชาสามัญ ให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดได้ ในระดับปานกลาง⁴ สำหรับเยาวชน เนื่องจากส่วน มากเป็นผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา และประสบความล้มเหลวทางการเรียนมาก่อน ดังที่กล่าวแล้ว ดังนั้นเยาวชนเหล่านี้จึงอาจจะไม่ทราบถึงเนื้อหาวิชาในการเรียนว่า เป็นอย่างไร แต่เมื่อยังเรียนไม่จบการศึกษากลับกับต้องเข้ามาอยู่ในสถานพินิจา เยาวชนเหล่านี้จึงต้องเข้ารับการศึกษาตามที่สถานพินิจาจัดให้ เมื่อถูกบังคับให้เรียน ถึงแม้ว่าจะไม่สมัครใจเรียนก็ตาม แต่เนื่องจากไม่มีทางที่จะหลบเลี่ยงได้เช่นเมื่ออยู่ใน สังคมภายนอก การได้เข้าเรียนเป็นประจำทุกวันก็น่าจะทำให้เยาวชนเกิดการเรียน รู้และเห็นคุณค่าของการเรียนขึ้นบ้าง แต่อย่างไรก็ตามจากสภาพพื้นฐานของเยาวชน เหล่านี้ ซึ่งไม่ค่อยมีความสนใจการเรียนเท่าใดนัก การที่ต้องเข้ารับการศึกษาตามที่ สถานพินิจา จัดให้ เยาวชนเหล่านี้อาจจะคิดว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนอยู่ในปัจจุบันเพียงพอ สำหรับพวกเขาแล้ว

ส่วนความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในเรื่องเนื้อหาวิชาสามัญที่กำหนดในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับระยะเวลาของผู้เรียนในสถานพินิจา นั้น จากผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง และในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ที่มีความ

¹วรวัลย์ ขอบธรรม, "การกระทำผิดของเด็กในกรุงเทพมหานคร," หน้า จ.

²อัญญา ลิ้มปไพฑูรย์, "ลักษณะกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดใน สถานฝึกอบรม : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกรูณา," หน้า 146.

³เสวภา วัชรกิตติ, "สาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิด," หน้า บทคัดย่อ.

⁴จากตารางที่ 12

เห็นว่าผู้สอนสามารถสอนเนื้อหาวิชาสามัญครบตามที่หลักสูตรกำหนด และทันกับกำหนดเวลาของผู้เรียนในระดับปานกลาง¹ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เขาวohnในสถานพินิจาเขาและออกจากสถานพินิจา ในเวลาที่ต่างกัน และมีระยะเวลาที่เขามาอยู่ในเวลาที่ต่างกัน ดังนั้นหลักสูตรของเนื้อหาวิชาสามัญที่ทางสถานพินิจากำหนดให้เรียนนั้นจึงอาจจะมีความเหมาะสมกับผู้เรียนบางคนที่สามารถเรียนได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด แต่บางคนอาจจะยังเรียนได้ไม่ครบตามหลักสูตรก็ถึงกำหนดเวลาที่จะได้ออกจากสถานพินิจา ซึ่งเรื่องนี้ถ้าได้มีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไข หรือปรับปรุงต่อไปแล้ว ก็อาจจะทำให้เขาวohnที่ได้รับการศึกษาวิชาสามัญเหล่านี้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายมากยิ่งขึ้น

ในด้านความคาดหวังของเขาวohnที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนนั้น จากผลการวิจัยพบว่า เขาวohnมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงในด้านเนื้อหาวิชาที่เรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดระดับความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงที่มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 3.17$) คือ เรื่องความทันสมัยและความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันของเนื้อหาวิชา และเมื่อพิจารณาประกอบกับคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งให้ความเห็นว่า เนื้อหาวิชาไม่ทันสมัยสำหรับสภาพการณ์ปัจจุบัน ดังนั้นถ้าได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาสามัญให้มีความเหมาะสมและทันสมัยขึ้นกว่าเดิมแล้ว ก็อาจจะทำให้เนื้อหาวิชาที่มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยมากกว่าควรใช้วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ในทางปฏิบัตินั้นเจ้าหน้าที่เห็นว่า ได้มีการนำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาสามัญในระดับปานกลาง² ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็น

¹ จากตารางที่ 12

² จากตารางที่ 13

ของเขาวงกตที่เห็นด้วยในระดับปานกลางว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา
 สามีผู้มักจะมีการนำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบเพื่อให้การเรียนน่าสนใจขึ้น¹
 ในเรื่องนี้ถ้าพิจารณาประกอบกับคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งให้
 ความเห็นว่า ผู้สอนมักใช้วิธีการสอนแบบเก่า โดยครูเป็นผู้นำแต่เพียงผู้เดียวและใช้
 อุปกรณ์เพียงสอดคล้องกับกระดาน ส่วนอุปกรณ์อื่น ๆ ไม่ค่อยจะมีการนำมาใช้เท่าใดนัก
 เนื่องจากอุปกรณ์ยังมีไม่เพียงพอ ดังนั้นย่อมแสดงว่า การเรียนการสอนวิชาสามัญ ถ้า
 ได้มีการนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ จะทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย
 ของหลักสูตรได้ดีกว่า ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนที่มัลติมีเดียต่าง ๆ มาใช้ประกอบจะช่วย
 ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้สนใจในการเรียนว่าการสอนโดยการบรรยาย และ
 วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้นั้นอาจทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น
 เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จะช่วยเปลี่ยนความรู้จากสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม
 เพื่ออำนวยความสะดวกทำความเข้าใจ แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนที่ดีที่สุดย่อมต้องใช้
 หลาย ๆ วิธีประกอบกัน ดังที่ สุมิตร คุณานุกร² ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน
 การสอนไว้ว่า

"กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน
 เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการไปตาม
 เป้าหมายที่หลักสูตรของการ แนวการจัดกิจกรรมหรือการสอนแบบแตกต่าง
 กันไปตามสภาพผู้เรียนและลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา กล่าวคือ ไม่มี
 วิธีสอนใดที่ดีที่สุด และเหมาะสมที่สุดสำหรับทุกวิชา การสอนแต่ละวิธีย่อม
 มีทั้งลักษณะเด่นและลักษณะจำกัดอยู่ในตัวด้วยกันทั้งสิ้น ฉะนั้นผู้สอนจะต้อง
 รู้จักนำเอาวิธีสอน แต่ละวิธีมาประยุกต์ให้เหมาะสมแก่บทเรียน"

ดังนั้น จากข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ ที่ว่า ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่ทำ
 การสอน โดยจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อผู้สอนจะได้มีความรู้

¹ จากตารางที่ 28

² สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
 ชวนพิมพ์, 2518), หน้า 171.

เกี่ยวกับเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจยิ่งขึ้น จึงควรจะมีการจัดดำเนินการต่อไป เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ส่วนด้านความคาดหวังของเยาวชนที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนวิชาสามัญนั้น จากผลการวิจัยพบว่า เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเยาวชนในสถานศึกษาส่วนมากยังไม่เคยมีความคิดที่จะให้มีการปรับปรุงเรื่องต่าง ๆ เท่าใดนัก¹ แต่อย่างไรก็ตาม จากการเปรียบเทียบรายชื่อ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของเยาวชนที่จะให้มีการปรับปรุงสูงสุด ($\bar{x} = 3.31$) คือ เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน รองลงมา ($\bar{x} = 3.27$) คือ การที่ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น ผู้สอนจึงควรที่จะได้มีการปรับปรุงวิธีการสอน โดยมีการนำอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้อย่างบ้าง เพื่อที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจขึ้น และบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้มากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านการวัดและการประเมินผลวิชาสามัญ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ด้านการวัดและการประเมินผลวิชาสามัญ พบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่าในการปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินการวัดและประเมินผลวิชาสามัญในบางระดับนั้น มีความเหมาะสมและควรปฏิบัติต่อไปในระดับมาก และมีความเห็นด้วยมากกว่า กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการวัดและประเมินผลวิชาสามัญ เพื่อออกไปประกาศนียบัตรให้ในทุกระดับ² ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่เห็นว่าทางสถานศึกษา ยังขาดผู้มีความรู้ในด้านการวัดและประเมินผล ดังความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่จากแบบสอบถามปลายเปิด

¹สัมภาษณ์ ประเสริฐ นาคกรเกษมรัฐ, หัวหน้าหน่วยวิชาสามัญบ้านกรุณา,

10 เมษายน 2529

²จากตารางที่ 14

และการที่กรมการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ทำการวัดและประเมินผลนั้น ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอนซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ มากไม่ต้องการเป็นผู้รับภาระในงานด้านนี้ อีกทั้งอาจจะเห็นว่า การวัดและประเมินผลที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนดำเนินการอยู่นั้นมีมาตรฐานดีแล้ว เนื่องจากเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการวัดการศึกษาโดยตรง แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการวัดและการประเมินผล นอกจากจะเป็นเครื่องมือแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใดแล้ว การวัดและประเมินผล ยังเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนว่าเป็นอย่างไรอีกด้วย ดังนั้นผู้สอนจึงควรจะได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลบ้าง เพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องในการดำเนินการสอนของตน จะได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

นอกจากนี้จากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีความคิดเห็นว่า การที่กระทรวงศึกษาธิการทำการวัดและประเมินผล พร้อมทั้งออกใบประกาศนียบัตรให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดผลดีและเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนในระดับมากนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่เห็นว่า การที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ออกใบประกาศนียบัตรให้กับผู้เรียนในสถานพินิจานั้น จะทำให้ผู้เรียนได้มีหลักประกันในชีวิตและสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพต่อไปได้ดีกว่าที่ทางสถานพินิจจะเป็นผู้ออกให้เอง เพราะสังคมภายนอกบางแห่งหรือสถานที่ทำงานบางแห่งยังไม่ค่อยยอมรับเด็กเหล่านี้เท่าใดนัก ซึ่งปัญหานี้ผู้วิจัยได้ทราบว่าทางสถานพินิจได้พยายามหาทางแก้ไขอยู่แล้ว

1.5 ด้านผู้สอนวิชาสามัญ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเขาวชน พบว่า เขาวชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับด้านผู้สอนวิชาสามัญที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยกเว้นการที่ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเขาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง¹ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเขาวชนเห็นว่า การเรียนการ

¹ จากตารางที่ 29

สอนไม่ค่อยมีการนำอุปกรณ์การสอนมาใช้เท่าที่ควร อันเนื่องมาจากทางสถานพินิจฯ ยังขาดวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

ส่วนด้านความคาดหวังนั้น เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของเยาวชนที่จะให้มีการปรับปรุง สูงที่สุด ($\bar{x} = 3.21$) คือ เรื่องที่ผู้สอนสามารถใช้ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม รองลงมา ($\bar{x} = 3.07$) คือ การที่ผู้สอนรู้จักใช้วิธีการสอนที่ทำให้การเรียนรู้น่าสนใจขึ้น¹ ดังนั้นในเรื่องวิธีสอน และการใช้อุปกรณ์การสอน ผู้สอนจึงควรที่จะมีการปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยควรจะเปลี่ยนจากการสอนโดยการบรรยายแต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นวิธีอื่น ๆ บาง และควรมีการนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดังนี้

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพ ปრაกฏผลการวิจัยในแต่ละด้าน

ดังนี้

2.1 ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ มีความเห็นด้วยมากกว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพที่กำหนดมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในสถานพินิจฯ และผู้สอนได้นำจุดมุ่งหมายของวิชาชีพตามที่หลักสูตรกำหนดมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในระดับมาก² แสดงให้เห็นว่า ผู้สอนได้เห็นความสำคัญของจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ แต่จากการพิจารณาคำตอบของเจ้าหน้าที่จากแบบสอบถามปลายเปิด มีเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่าไม่มีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด แล้วแต่ผู้สอนจะดำเนินการเองตามความถนัดของแต่ละคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีวิชาชีพส่วนมากที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ชัดเจนแน่นอนแล้ว ผู้สอนจึงสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้มาก

¹จากตารางที่ 29

²จากตารางที่ 15

แต่ก็อาจจะมีบางวิชาที่ยังไม่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจน ดังเช่น¹ ศิลปประดิษฐ์ วิชาเสริมสขหัตถกรรม และโภชนาการ เป็นต้น ผู้สอนจึงต้องกำหนดจุดมุ่งหมายขึ้นใจเอง แต่เนื่องจากผู้สอนส่วนใหญ่จะจบทางสายอาชีพ และไม่เคยได้รับการอบรมทางวิชาชีพครูมาก่อน² จึงทำให้ขาดความเข้าใจในการกำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับวิชาชั้นนั้น ดังนั้นถ้าได้มีการปรับปรุงในเรื่องนี้ โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการช่วยกำหนดจุดมุ่งหมาย และให้แนวทางในการเรียนการสอนก็อาจจะทำให้การฝึกวิชาชีพบรรลุตามวัตถุประสงค์ของทางสถานพินิจ มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ให้ความคิดเห็นว่าผู้เรียนในสถานพินิจสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับปานกลาง³ แต่อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนในสถานพินิจ อาจจะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนจะมีระยะเวลาเรียนไม่เหมือนกับนักเรียนทั่วไป เพราะมีการเข้าและออกจากสถานพินิจในเวลาต่างกัน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนบ่อย ๆ จึงเป็นผลให้การเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง ทั้งในด้านผู้เรียน หลักสูตร และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2.2 ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยมากกว่า เนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนดเพียงพอสำหรับผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ และผู้สอนสอนเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนดได้ในระดับปานกลาง⁴ ในเรื่องนี้ถ้าได้พิจารณาเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนด (ดังในภาคผนวก) จะเห็นได้ว่าเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่ในแต่ละวิชาจะมีเนื้อหามากพอสำหรับที่ผู้เรียนจะนำความรู้ไป

¹ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่บ้านปราณี, 23 สิงหาคม 2529

² สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่บ้านกรุณาและบ้านอุเบกษา, 22 สิงหาคม 2529

³ จากตารางที่ 15

⁴ จากตารางที่ 16

ประกอบอาชีพได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ แต่ในทางปฏิบัติอาจเนื่องจากข้อจำกัดในด้านผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ต่างกัน จึงทำให้เป็นการยากสำหรับผู้สอนที่จะปรับเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนได้ทุกคน

ส่วนเขวชนั้น จากผลการวิจัยพบว่า เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น เขวชนมีความเห็นด้วยมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นความคิดเห็นที่ว่าเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนมีภาคทฤษฎีที่จะใช้เป็นพื้นฐานสำหรับภาคปฏิบัติ น้อยเกินไป ซึ่งเขวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง¹ และถ้าพิจารณาคำตอบของเจ้าหน้าที่จากแบบสอบถามปลายเปิด ได้ทราบว่า การสอนภาคทฤษฎีไม่สามารถทำได้เท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องไม่มีสถานที่เพียงพอ ดังนั้นการเรียนการสอนจึงอาจจะเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี แต่ถ้าพิจารณาเนื้อหาวิชาของหลักสูตรการฝึกวิชาชีพ จะเห็นได้ว่า เนื้อหาวิชาที่กำหนดนั้นมีรายละเอียดมาก ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ในภาคทฤษฎีก่อนจะลงมือปฏิบัติ ดังนั้นในการฝึกวิชาชีพจึงควรมีการสอนภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับภาคปฏิบัติ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ในด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุง เขวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุง ที่มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 3.32$) คือเรื่อง เนื้อหาวิชาที่มีภาคทฤษฎีที่จะใช้เป็นพื้นฐานสำหรับภาคปฏิบัติ น้อยเกินไป ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการฝึกวิชาชีพจึงควรจะมีการเน้นเนื้อหาในภาคทฤษฎีให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยมากว่าในการเรียนการสอนวิชาชีพ ผู้เรียนควรมีการปฏิบัติจนสามารถนำไป

¹ จากตารางที่ 30

ใช้ประกอบอาชีพได้ และเห็นว่า การเรียนการสอนวิชาชีพ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิด ความชำนาญในระดับปานกลาง ทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ในระดับปานกลาง¹ ดังนั้นยอมแสดงให้เห็นว่าผู้สอนเห็นความสำคัญของการฝึกปฏิบัติ ในการฝึกวิชาชีพเป็นอย่างมาก แต่ในทางปฏิบัติไม่อาจทำให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนเกิด ความชำนาญได้มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาของผู้เรียนที่เข้ามาอยู่นั้นเป็น ระยะเวลาสั้น ๆ และการฝึกอาชีพในสถานพินิจฯ ส่วนมาก ก็มักจะเป็นงานซ่อมแซม สิ่งต่าง ๆ เสียมากกว่า ดังที่มีเจ้าหน้าที่ได้ให้ข้อคิดเห็นมาในแบบสอบถามปลายเปิด ดังนั้นถ้าการเรียนการสอนมีการให้ผู้เรียนได้มีการฝึกวิชาชีพใหม่ ๆ มากกว่าการซ่อม แซมสิ่งต่าง ๆ ก็อาจจะทำให้เยาวชนเกิดความสนใจในการที่จะเรียนมากขึ้นกว่าที่เป็น อยู่ อันจะเป็นผลให้มีการบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายมากยิ่งขึ้น

ส่วนในด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ ที่ว่า เพื่อให้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายในการฝึกวิชาชีพ ควรให้เยาวชนได้เลือก เรียนและฝึกตามความสนใจและ ความถนัดของแต่ละบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเห็นว่า ถ้าผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียน วิชาชีพตามความถนัดและความสนใจแล้ว ย่อมจะเป็นผลดีต่อการเรียนอย่างมาก ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาล² ได้กล่าวว่า การเลือกอาชีพจะต้องคำนึงถึงความถนัดและความ สนใจ เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จในการเรียนและการทำงาน ต่อไป อย่างไรก็ตามการที่เยาวชนบางคนไม่ได้รับการฝึกวิชาชีพตามที่ตนถนัดและสนใจ อาจเป็นเพราะไม่มีการเปิดวิชาชั้นนั้น ๆ อันเนื่องมาจากการขาดบุคลากรในการสอน และข้อจำกัดในเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะให้เยาวชนได้ฝึกไม่เพียงพอก็เป็นได้ ดังนั้น ทางสถานพินิจฯ จึงควรหาทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้โอกาสเยาวชนได้เลือกเรียนตาม ความถนัดและความสนใจมากที่สุดที่จะทำได้

¹ จากตารางที่ 17

² ศรีเรือน แก้วกังวาล, วิจัยนโยบายสหพันธ์จากมุมหนึ่ง (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ที่ระพีพัฒนา, 2523), หน้า 60.

สำหรับด้านสื่อการสอนวิชาชีพ ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยมากกว่า วัสดุหรือเครื่องมือต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเห็นว่าในปัจจุบันการจัดกิจกรรมได้มีการนำวัสดุหรือเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ประกอบในระดับมาก ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการที่จะนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพได้ในระดับมาก¹ ดังนั้นย่อมเห็นได้ว่า วัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ ในการฝึกวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ควรจัดให้มีขึ้นให้พร้อม และจากการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิด เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า วัสดุและอุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพยังมีจำนวนไม่เพียงพอและเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเยาวชนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน จะพบว่าส่วนใหญ่เยาวชนมีความเห็นด้วยมากเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนวิชาชีพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยกเว้นในเรื่องที่ว่า อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ในการฝึกวิชาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน ซึ่งเยาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง² นอกจากนี้จากความคิดเห็นเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ ได้ทราบว่า การที่อุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพมีจำนวนไม่เพียงพอเนื่องมาจาก งบประมาณมีจำกัดและขั้นตอนในการจัดซื้อยุ่งยากเกินไป ทำให้ผู้สอนไม่ค่อยกระตือรือร้นที่จะจัดหา ดังนั้นถ้าผู้บริหารต้องการที่จะให้การฝึกวิชาชีพบรรลุผลมากกว่าที่เป็นอยู่แล้ว ก็ควรจะมีการพิจารณาในปัญหาบางอย่าง ทั้งนี้เพราะการฝึกวิชาชีพกิจกรรมด้านการฝึกปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง จึงจะเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจและมีทักษะในการที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ และในการฝึกปฏิบัตินั้นอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะมีให้พร้อม แต่อย่างไรก็ตามจากการวิจัยได้มีโอกาสไปสังเกตการณ์เกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพต่าง ๆ ใกล้เคียงว่ามีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ชำรุด และไม่สามารถนำมาใช้งานได้ ดังนั้นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกวิชาชีพ ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนนี้บ้าง เพื่อจะช่วยให้อุปกรณ์ต่าง ๆ ใช้ได้มากขึ้น

¹จากตารางที่ 17

²จากตารางที่ 31

2.4 ด้านการวัดและการประเมินผลการฝึกวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยมากกว่าการวัดและการประเมินผลการฝึกวิชาชีพ ควรให้มีการทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และเห็นว่า การวัดและการประเมินผลที่ใช้อยู่ ทำให้ผู้สอนได้ทราบผลความก้าวหน้าในการฝึกวิชาชีพของผู้เรียนได้ในระดับมาก ส่วนวิธีการวัดและการประเมินผลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่เห็นว่า ใช้วิธีการทดสอบข้อเขียนในภาคทฤษฎีและการตรวจสอบผลงานการปฏิบัติงานในภาคปฏิบัติในระดับปานกลาง¹ นอกจากนี้จากการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิด มีเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่า การฝึกวิชาชีพยังขาดหลักสูตรที่แน่นอนตายตัว การวัดและการประเมินผลจึงทำได้ยาก และบางหน่วยวิชาชีพก็ไม่มี การวัดและการประเมินผล เพราะไม่มีประกาศนียบัตรหรือใบรับรองให้ จะมีแต่เพียงบางหน่วยวิชาชีพเท่านั้น ดังเช่นวิชาชีพช่างตัดผม และช่างตัดเย็บเสื้อผ้าชายจะมีสิทธิเข้าสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรของกระทรวงศึกษาธิการ ช่างเชื่อม ช่างไฟฟ้า และช่างยนต์ ทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตพระรามหก จะออกใบรับรองการฝึกให้ ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนวิชาชีพในบางวิชาชีพนั้นยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร เนื่องจากขาดบุคลากรและอุปกรณ์การเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อได้มีการเปิดสอนแล้ว ก็ควรจะได้มีการดำเนินการให้ได้มาตรฐานในทุกวิชาที่เปิดสอน และมีการออกใบประกาศนียบัตรหรือใบรับรองให้เขววชน เพื่อที่เขววชนจะได้นำไปเป็นหลักประกันในการประกอบอาชีพ เมื่อไปสู่สังคมภายนอก แทนที่จะเรียนไปโดยไม่มีหลักประกันอะไรเลย ซึ่งอาจจะมีผลให้เขววชนไม่มีกำลังใจและความกระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร

นอกจากนี้จากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ ที่ว่า การวัดและการประเมินผลที่ใช้อยู่ทำให้ผู้สอนได้ทราบผลความก้าวหน้าในการฝึกวิชาชีพของผู้เรียนในระดับปานกลางนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเขววชนออกจากสถานพินิจไปแล้ว เจ้าหน้าที่ไม่สามารถติดตามผลของผู้เรียนส่วนใหญ่ได้ โดยอาจเนื่องมาจากขาดกำลังเจ้าหน้าที่และไม่สามารถติดต่อกับผู้เรียนได้

2.5 ด้านผู้สอนวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเยาวชน พบว่า เยาวชนมีความเห็นด้วยมากเกี่ยวกับด้านผู้สอนวิชาชีพในทุก ๆ เรื่อง อันได้แก่ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างดี การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการสอน การเป็นผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักเกณฑ์ การเป็นกันเองกับผู้เรียน การรู้จักให้กำลังใจผู้เรียน การเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการเป็นคนใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน¹ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นงานฝึกปฏิบัติมากกว่าการสอนภาคทฤษฎี และผู้สอนส่วนมากเป็นผู้จบการศึกษาหรือมีประสบการณ์ทางวิชาชีพมาก่อน² จึงถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และอาจเนื่องจากผู้สอนมีความเป็นกันเองและไม่เคร่งครัดเรื่องต่าง ๆ มากนัก จึงทำให้การเรียนการสอนไม่เคร่งเครียดและจริงจังเกินไป อีกทั้งเมื่อไม่มีงานซ่อมหรือเสร็จจากการฝึก เยาวชนก็จะมีเวลาพักผ่อนมาก ดังที่ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นในขณะที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นเมื่อเยาวชนมีความรู้สึกว่าได้เรียนด้วยความสนใจ โดยที่ผู้สอนไม่มีการบังคับอะไรมากนัก อันจะเป็นผลให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อตัวผู้สอนแล้ว เช่นนี้ ก็น่าจะมีส่วนทำให้เยาวชนคิดว่าผู้สอนมีความเหมาะสมดีแล้ว

ส่วนด้านความคาดหวังนั้น เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง แต่เมื่อพิจารณารายข้อ จะพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของเยาวชนที่มีค่าสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.05$) คือ การที่ผู้สอนเป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการฝึกวิชาชีพ ผู้สอนจะเป็นผู้บอกให้ผู้เรียนกระทำในสิ่งต่าง ๆ โดยผู้เรียนไม่ค่อยจะมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ดังนั้นในการฝึกวิชาชีพ ผู้สอนควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในการทำสิ่งต่าง ๆ บ้าง

¹ จากตารางที่ 29

² สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยฝึกวิชาชีพบ้านกรุกณาและบ้านอุเบกษา, 11 เมษายน

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนานิสัย ปรากฏผลการวิจัยในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยมากกว่า สถานพินิจได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนานิสัยไว้อย่างชัดเจน และเหมาะสมสำหรับเยาวชน และเห็นว่า ผู้สอนทุกคนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนานิสัยของผู้เรียน ได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่สถานพินิจ กำหนดไว้ในระดับปานกลาง¹ นอกจากนี้จากการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิด เจ้าหน้าที่ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนานิสัยในปัจจุบันบรรลุผลน้อยมาก เนื่องจากการที่จะให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้เพราะเยาวชนในสถานพินิจ แต่ละคนมีพื้นฐานทางครอบครัวและปัญหาต่าง ๆ กัน ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ การที่จะสามารถปลูกฝังให้เยาวชนได้มี การพัฒนานิสัยมากขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจหลักจิตวิทยาอย่างมาก แต่ในการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้านจิตวิทยาต่าง ๆ ดังนั้นถ้าหากว่า ได้มีการจัดอบรมความรู้ทางจิตวิทยาให้แก่เจ้าหน้าที่ในสถานพินิจ ก็อาจจะทำให้การพัฒนานิสัยของเยาวชนบรรลุจุดมุ่งหมายได้มากกว่าที่เป็นอยู่

นอกจากนี้การที่เยาวชนมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมนั้น เนื่องจากสภาพพื้นฐานทางครอบครัว และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เยาวชนเหล่านี้ประสบหรือได้รับนั้น ได้ปลูกฝังให้กับเยาวชนมาเป็นเวลานาน การที่จะปลูกฝังจริยธรรมเพื่อการพัฒนานิสัยให้แก่เยาวชน ย่อมต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้และฝึกฝนพอสมควร เยาวชนจึงจะสามารถปฏิบัติได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ แต่เยาวชนเหล่านี้เข้ามาอยู่ในสถานพินิจ ก็เพียงระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งถ้าพิจารณาจากการตอบแบบสอบถามของเยาวชน จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 34.9 ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะมีระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในสถานพินิจ ระหว่าง 1 ปี - 2 ปี และรองลงมาร้อยละ 27 ได้

¹จากตารางที่ 19

เข้ามาอยู่ในระหว่าง 7 เดือน - 1 ปี¹ เมื่อเยาวชนเหล่านี้ออกจากสถานพินิจา
 ไปก็ต้องไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเช่นเดิม และอาจจะทำให้เยาวชนหันกลับไปมีพฤติกรรม
 ที่ไม่ถูกต้องเช่นเดิมได้ ดังนั้นการที่จะให้การพัฒนานิสัยบรรจุดล นอกจากจะมีผลจาก
 เจ้าหน้าที่แล้ว ผู้ปกครองของเยาวชนเหล่านี้ก็ควรจะมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย โดย
 อาจจะจัดให้มีการอบรมจิตวิทยา และมีการแจ่มจูงหมายในการพัฒนานิสัย ตลอดจน
 แนวทางการปฏิบัติเพื่อควานำไปใช้กับเยาวชนให้แก่ผู้ปกครองของเยาวชนในสถานพินิจา
 ได้ทราบ เพื่อจะได้ร่วมมือกับสถานพินิจา ในการพัฒนานิสัยของเยาวชนให้ถูกต้องตรงกัน

3.2 ด้านเนื้อหาวิชา

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความ
 เห็นด้วยมากกว่า เนื้อหาในการจัดอบรมจริยธรรมควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการ
 พัฒนานิสัยตามที่สถานพินิจากำหนดให้ และในการจัดอบรมจริยธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
 เนื้อหาที่ใช้ในการอบรมมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนานิสัย ตามที่สถาน
 พินิจากำหนด² ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนานิสัยนับเป็นงานสำคัญของทางสถานพินิจา
 ทั้งนี้เพื่อมุ่งแก้ไขอบรมเยาวชนที่เข้ามาอยู่ในสถานพินิจาให้เป็นเยาวชนที่ดีต่อไป ดังนั้น
 การศึกษาด้านการพัฒนานิสัยจึงควรที่จะดำเนินการตามแนวทางที่สถานพินิจากำหนดไว้
 แต่อย่างไรก็ตามจากการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิด เจ้าหน้าที่ได้ให้
 ความเห็นว่า เนื้อหาวิชาค่อนข้างจะยากและเป็นนามธรรมเกินไป จนไม่สามารถที่จะ
 ทำให้เยาวชนเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ ดังนั้นในการสอนเนื้อหาและจริยธรรมนั้น ผู้สอน
 ควรมีความรู้และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาที่สอน และสามารถนำเนื้อหา
 วิชานั้นมาประยุกต์ใช้ให้ได้ โดยการเรียนการสอนไม่ควรมุ่งเน้นแต่ด้านความรู้ ความ
 จำเพียงอย่างเดียว ดังที่แสง จันทร์งาม³ ได้กล่าวถึง การสอนจริยศึกษา เป็น

¹จากตารางที่ 10

²จากตารางที่ 20

³แสง จันทร์งาม, อ่างในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
 รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การ
 ภาสณา, 2522), หน้า 222-228.

การสอนในเรื่องของจิตใจ ครูผู้สอนจะต้องศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง และใช้วิธีการสอนที่จะโน้มน้าวจิตใจให้นักเรียนคล้อยตามโดยให้สัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ การสอนจะต้องเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ ทั้งในเนื้อหาการจัดกิจกรรมของครูและมีการสรุปย่อที่ประทับใจเด็กด้วย ทั้งนี้บุคคลที่อยู่รอบตัวเด็กจะต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ถ้ามีการประยุกต์เนื้อหาวิชาให้เกิดผลในด้านการปฏิบัติแล้ว การพัฒนาด้านจิตของเยาวชน ก็อาจจะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากยิ่งขึ้น

ส่วนความคิดเห็นของเยาวชนนั้น ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนมีความเห็นด้วยมากเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในการพัฒนาด้านจิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันสำหรับทุก ๆ เรื่อง แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนที่มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 4.25$) คือ เรื่องที่ว่า เนื้อหาวิชาจริยธรรมที่เรียนอยู่ ทำให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาจิตใจไปในทางที่ดีขึ้น รองลงมา ($\bar{x} = 4.12$) คือ เนื้อหาวิชาที่รับการอบรมสามารถนำไปใช้ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเยาวชนเห็นประโยชน์ของการจัดอบรม เกี่ยวกับการพัฒนาด้านจิตจัดอยู่เป็นประจำและเห็นว่าเนื้อหาที่อบรมนั้นมุ่งสอนให้เยาวชนทุกคนได้มีความประพฤติที่ดีขึ้น ซึ่งถ้าใครปฏิบัติได้ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

ในด้านความคาดหวัง เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับด้านเนื้อหาวิชาในการพัฒนาด้านจิตอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเยาวชนเห็นว่าในสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน เนื้อหาวิชาในการพัฒนาด้านจิตที่ได้นั้นมีความเหมาะสมและเพียงพอแล้ว เพราะมีการจัดอบรมเพื่อการพัฒนาจิตเป็นประจำทุกวัน

3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน

¹จากตารางที่ 33

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีค่ามากที่สุดคือ ในเรื่องความสำคัญของสื่อการสอน ซึ่งเจ้าหน้าที่เห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.46$) ว่า วัสดุหรือสื่อการสอนต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมในการพัฒนานิสัย แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่มีความเห็นว่า ในการเรียนการสอนหรือจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนานิสัย มีการนำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมในระดับปานกลาง¹ ในเรื่องนี้ได้พิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิด จะพบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนานิสัยส่วนใหญ่จะมีแต่การบรรยายเป็นหลัก ทำให้เยาวชนขาดความสนใจในเรื่องที่อบรม เนื่องจากขาดอุปกรณ์และสื่อการสอนที่จะนำมาใช้ ดังนั้นย่อมแสดงว่าวิธีการบรรยายในการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนานิสัยนั้นยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้หากการพัฒนานิสัยจะดีก็มีการใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธี และมีกรรมการนำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบบ้าง ก็อาจจะทำให้การพัฒนานิสัยที่จัดบรรลุผลกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะการพรีวาสอนแต่เพียงอย่างเดียวโดยที่ผู้เรียนไม่เห็นหรือตระหนักถึงความสำคัญย่อมจะไม่เกิดผล ดังที่ สุรวุฒ ศิริวัช² ได้กล่าวถึงการสอนจริยศึกษาเพื่อให้เกิดคุณธรรมเป็นคนดีนั้น วิธีสอนหรือกิจกรรม ควรเร้าให้เด็กตอบสนองให้เด็กเกิดความรู้ ความเชื่อและยอมรับไปปฏิบัติจริง ๆ องค์ประกอบที่จะให้เด็กปฏิบัติยอมรับขึ้นอยู่กับความตั้งใจให้อยากทำ ดังนั้นการสอนจริยศึกษาที่เป็นไปได้ คือ การสอนแบบสืบสอนการสอนแบบแก้ปัญหา และการสอนแบบกิจกรรม นอกจากนี้ พระราชวรมุณี³ ได้กล่าวถึงหลักการสอนที่สามารถนำมาใช้สอนจริยธรรม ดังนี้คือ

¹จากตารางที่ 21

²สุรวุฒ ศิริวัช, "การสอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา" ประชาศึกษา 29(กรกฎาคม 2521), หน้า 45-46.

³พระราชวรมุณี, พุทธจริยธรรม (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2523), หน้า 70-74.

1. สอนด้วยความรู้จริง รู้จริง ทำได้จริง จึงสอนเขา
2. สอนอย่างมีเหตุผล ให้เขาพิจารณาเข้าใจแจ่มแจ้งด้วยปัญญาของเขาเอง
3. สอนให้ได้ผลจริง สำเร็จความมุ่งหมายของเรื่องที่สอนนั้น ๆ เช่น ให้เข้าใจได้จริง เห็นความจริง ทำได้จริง นำไปปฏิบัติได้ผลจริง เป็นต้น

เนื่องจากการพัฒนานิสัยของเยาวชนในสถานพินิจฯ นั้น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเยาวชนแต่ละคน ดังนั้นในการอบรมสั่งสอนในเรื่องจริยศึกษาจึงควรเป็นหน้าที่ของผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับเยาวชนทุกคนในการที่จะอบรมสั่งสอนและหาวิธีการให้เยาวชนเหล่านี้ได้มีความประพฤติที่ถูกต้องดีงามร่วมกัน

สำหรับด้านสื่อการสอน ในการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดเจ้าหน้าที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดหาอุปกรณ์และสื่อการสอน เช่น เครื่องฉายสไลด์หรือภาพยนตร์ไว้สำหรับกิจกรรมในการจัดอบรม เพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชน ดังนั้นถ้าการจัดอบรมจริยธรรมได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ เพื่อการนำมาใช้ประกอบในการพัฒนานิสัยแล้วก็จะทำให้การพัฒนานิสัยสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะสื่อการสอนเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้นและกระตุ้นหรือเร่งต่อการเรียนมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะสื่อการสอนที่ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนทันสมัยและเข้าใจดียิ่งขึ้น ทั้งผู้เรียนจะสามารถนำการเรียนรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง โดยเฉพาะการเรียนการสอนจริยศึกษานั้น ผู้สอนควรสอนจากรูปธรรมไปหานามธรรม สอนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุด โดยการใช้อุปกรณ์การสอนให้มากที่สุดถึงแม้ว่าทางสถานพินิจฯ จะมีปัญหาการขาดแคลนสื่อการสอนก็ตาม ผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในด้านนี้ ก็ควรจะหาทางแก้ไขปัญหา โดยรู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาง่าย ประหยัด แต่มีประโยชน์ในการเรียนรู้ได้อย่างดีมาใช้ในการสอน เช่น ข้าราชการหนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสารขององค์การ บริษัท หรือจากวัสดุต่าง ๆ ที่ให้เปล่าแก่ประชาชน มาเป็นสื่อการเรียนการสอน หรืออาจให้ผู้เรียนได้ร่วมกันผลิต

สื่อการสอนโดยอาศัยคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านศิลปวิทยาในการช่วยเหลือ
ในเรื่องเทคนิคการจัดทำ

ส่วนความคิดเห็นของเขาวชน พบว่า เขาวชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน ว่าเห็นด้วยในระดับปานกลาง และเมื่อ
พิจารณารายชื่อ จะพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเขาวชนที่มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 4.23$)
คือเขาวชนเห็นว่าการได้รับการอบรมจริยธรรม ทำให้มีความต้องการที่จะปรับปรุง
ความประพฤติของตนให้ดีขึ้น เมื่อออกไปอยู่ในสังคมภายนอก รองลงมา ($\bar{x} = 3.97$)
คือ เขาวชนเห็นว่าการจัดอบรมจริยธรรมในสถานพินิจฯ ทำให้มีสภาพจิตใจที่ดีขึ้น และ
รู้สึกชอบมากกว่าเดิม¹ ดังนั้นย่อมแสดงให้เห็นได้ว่าผู้เรียนได้เห็นประโยชน์ของ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาด้านดีอยู่มาก แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็นของเขาวชนที่มีค่าต่ำสุด ($\bar{x} = 3.03$) คือ เรื่องการจัดกิจกรรม
เรียนการสอนเกี่ยวกับจริยธรรม ที่ว่ามักใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจเสมอ²
ในเรื่องนี้ถ้าผู้สอนจะได้มีการปรับปรุงวิธีการสอนหรือการจัดอบรมให้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น
และมีการนำวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ มาใช้ประกอบให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
ดังที่กล่าวแล้ว ก็อาจจะทำให้การพัฒนาด้านดีบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น

ส่วนด้านความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงนั้น เขาวชนมีความคาดหวังที่
จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนอยู่ในระดับปาน
กลางทุกข้อ และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของเขาวชน
ที่จะให้มีการปรับปรุงที่มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 3.30$) คือ เรื่องการนำวัสดุอุปกรณ์และสื่อ
การเรียนการสอนต่าง ๆ มาใช้ประกอบ เพื่อทำให้เนื้อหาที่น่าสนใจขึ้น รองลงมา
($\bar{x} = 3.26$) คือ เรื่องการนำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจมาใช้ในการจัด
กิจกรรม³ ดังนั้นจึงควรได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือการจัดอบรมเพื่อการ
พัฒนาด้านดีที่เป็นอยู่ โดยมีการนำวัสดุและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ มาใช้ประกอบ
ให้มากยิ่งขึ้นดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

¹ จากตารางที่ 34

^{2,3} จากตารางที่ 34

3.4 ด้านการวัดและการประเมินผล

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยมากกว่า การวัดและการประเมินผลการพัฒนานิสัย ควบคู่กับการทดสอบข้อเขียน และการสังเกตพฤติกรรม แต่ในการวัดและประเมินผลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันใช้วิธีการทดสอบข้อเขียนในระดับน้อย และใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระดับปานกลาง¹ และเมื่อพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิด เจ้าหน้าที่ได้ให้ความเห็นว่า การประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมอาจจะไม่ทั่วถึงหรือบรรลุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีจำนวนไม่เพียงพอที่จะดูแลอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตามในการวัดและการประเมินผล ผู้สอนก็ควรจะหาวิธีการพัฒนาเทคนิควิธีที่จะวัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างได้ผล ซึ่งในเรื่องนี้ มิลินทร์ สำเภารเงิน² ได้เสนอแนะในการวิจัยไว้ว่า การประเมินผลทางด้านจริยธรรม ควรที่จะ

1. พิจารณาเลือกพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ต้องการประเมิน ให้คำจำกัดความในลักษณะที่เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้
2. สร้างเครื่องมือที่สามารถวัดพฤติกรรมในข้อ 1 ซึ่งแบ่งได้เป็น
  - 2.1 การวัดเชิงปริมาณ (Formal Procedures)
ได้แก่แบบทดสอบปรนัย เช่น เลือกตอบ มาตรฐานประมาณค่า สถานการณ์สมมุติ
  - 2.2 การวัดเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสังเกต การสอบถาม สัมภาษณ์ การตรวจผลงานนักเรียน เช่น การเขียนเรื่อง การวาดภาพ การศึกษาจากรายงานของผู้ปกครองและครู การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เล่น และขณะทำกิจกรรมอื่น ๆ

¹จากตารางที่ 21

²มิลินทร์ สำเภารเงิน, "การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนจากการประเมินผลหลักสูตรปี 2503, 2521" (ปริญญาโททางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524), หน้า 152-153.

นอกจากนี้การพัฒนานิสัยจะบรรลุผลได้นั้นย่อมต้องอาศัยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจฯ ทุกคน ในการให้การสอดส่องดูแลความประพฤติ และมีการปฏิบัติต่อเยาวชนอย่างสอดคล้องกัน ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติที่เป็นตัวอย่างที่ดีของเจ้าหน้าที่ทุกคน ย่อมมีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนในสถานพินิจฯ เป็นอย่างมาก

3.5 ด้านผู้สอนหรือผู้อบรม

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเยาวชน พบว่า เยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านผู้สอนหรือผู้อบรมในการพัฒนานิสัยว่า เห็นด้วยมากในทุก ๆ เรื่อง คือ เรื่องบุคลิกภาพที่เหมาะสมน่ายึดถือเป็นแบบอย่าง การรู้จักชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม การเป็นผู้ที่ให้ความสนใจที่จะรู้จักและเป็นกันเองกับผู้เรียน การเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา การรู้จักดัดแปลงวิธีการสอนเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน การเป็นผู้ที่รู้จักใช้เหตุผลในการชี้แนะแนวทางที่ดีขึ้น การเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง การรู้จักชื่นชมและให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ตลอดจนการเป็นผู้ที่ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันของสังคม¹ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ผู้สอนหรือผู้อบรมด้าน การพัฒนานิสัยมีความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนที่จะต้องอบรมเยาวชนให้ เป็นคนดี ดังนั้นจึงเห็นว่า ควรกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีด้วย

ส่วนด้านความคาดหวัง เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงในด้านผู้สอนหรือผู้อบรมเกี่ยวกับการพัฒนานิสัย อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ แต่เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของเยาวชนที่จะให้มีการปรับปรุงที่มีค่าสูงที่สุด ($\bar{x} = 2.93$) คือ เรื่องการรู้จักดัดแปลงวิธีการสอนเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน รองลงมา ($\bar{x} = 2.77$) คือ การเป็นคนที่ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันของสังคม² ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ ถ้าผู้สอนได้มีการนำไปพิจารณาหาวิธีการที่จะปรับปรุงต่อไปก็จะช่วยให้ดียิ่งขึ้น

^{1,2} จากตารางที่ 35

4. ความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย ปรากฏผล การวิจัย ในแต่ละด้านดังนี้

4.1 ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยมากกว่าจุดมุ่งหมายของวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่หลักสูตรกำหนดมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในสถานศึกษา แต่ได้นำจุดมุ่งหมายดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในระดับปานกลาง และทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาสุขภาพพลานามัยดีขึ้นในระดับมาก¹ ดังนั้นย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในดำเนิน ได้คำนึงถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมายที่ทางสถานศึกษาได้กำหนดไว้ และได้พยายามที่จะทำให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายมากที่สุด แต่ในทางปฏิบัติการที่มีการนำจุดมุ่งหมายที่ทางสถานศึกษา กำหนดมาใช้ได้ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะยังไม่มี การกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้แน่ชัด ดังที่มีเจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็น จากการสอบถาม สอดถามปลายเปิดว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาสุขภาพพลานามัยไม่มีการกำหนดแน่นอนแล้วแต่นโยบายของผู้บริหาร ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาสุขภาพพลานามัยให้มีความชัดเจนและแน่นอนยิ่งขึ้น เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอนจะได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอนจะ ได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ควรให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในดำเนิน ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางต่าง ๆ เพราะเจ้าหน้าที่เหล่านี้ย่อมทราบปัญหาและวิถีทางในการดำเนินการที่ถูกต้องกว่าผู้อื่น

4.2 ด้านเนื้อหาวิชาในการพัฒนาสุขภาพพลานามัย

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางว่า เนื้อหาวิชาในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่หลักสูตรกำหนดมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและเห็นว่า เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่นำมาใช้ในปัจจุบัน เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดในระดับปานกลาง²

¹ จากตารางที่ 22

² จากตารางที่ 23

และจากการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิด เจ้าหน้าที่ได้ให้ความเห็นว่า เนื้อหาวิชาในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยส่วนมากจะเป็นการฝึกกายบริหารและให้ผู้เรียนได้เล่นกีฬาตามใจชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางสถานพินิจ ยังไม่มีเนื้อหาและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่แน่ชัดทั้งในวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา แต่เนื่องจากการพัฒนาสุขภาพพลานามัย เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากทั้งในด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ตลอดจนเป็นการศึกษาที่จะช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาสุขภาพให้ถูกหลักอนามัย มีสมรรถภาพทางกายดี มีทัศนคติที่ดี มีน้ำใจ เป็นนักกีฬาและมีคุณธรรมประจำตัว ถ้าการเรียนการสอนเมื่อแรกกำหนดเนื้อหาให้ชัดเจน เพื่อผู้สอนจะได้นำไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักและวิธีการแล้ว ก็ย่อมจะทำให้การเรียนการสอนมีมาตรฐานและบรรลุผลยิ่งขึ้นเท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

ส่วนความคิดเห็นของเยาวชน จากผลการวิจัยพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่นโยบายในปัจจุบัน ยกเว้นในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งเยาวชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยนั้นจะเน้นเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาเป็นหลักและจะมีแต่การฝึกกายบริหาร โดยให้เยาวชนได้เล่นกีฬาตามใจชอบ ดังนั้นย่อมแสดงว่าความรู้ใหม่ ๆ ที่เยาวชนจะได้รับจากการพัฒนาสุขภาพพลานามัยคงไม่มีเท่าที่ควร ซึ่งถ้าได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสุขภาพพลานามัยแล้วก็ควรจะได้มีการพิจารณาเลือกเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัยและน่าสนใจมาถ่ายทอดแก่เยาวชนให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ในด้านความคาดหวัง เยาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และเมื่อพิจารณารายละเอียดระดับความคาดหวังของเยาวชนที่จะให้มีการปรับปรุงที่มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 3.09$) คือเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ¹ ดังนั้นในเรื่องนี้จึงควรที่จะได้มีการนำเอาวิธีการปรับปรุงต่อไปดังที่กล่าวมาแล้ว

¹จากตารางที่ 36

4.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ผู้เรียนได้มีการฝึกปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ในระดับปานกลาง¹ และจากการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดเจ้าหน้าที่ได้ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนยังไม่ต่อเนื่อง มักจะให้ผู้เรียนได้เล่นกีฬาตามใจชอบยอมแสดงให้เห็นว่า การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัยไม่ได้กระทำอย่างมีหลักเกณฑ์แน่นอนและจริงจัง ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงเกี่ยวกับการเรียนการสอนในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในด้านสื่อการสอน เจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นว่า การเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันทำให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง² ส่วนเขวachsenมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาสุขภาพพลานามัยมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ในเรื่องนี้ถ้าพิจารณาประกอบกับแบบสอบถามปลายเปิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า อุปกรณ์ก็พียงไม่เพียงพอ ดังนั้นถ้าได้มีการพิจารณาหาทางปรับปรุงในเรื่องนี้กันบ้างแล้วก็อาจจะทำให้การพัฒนาสุขภาพพลานามัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น

ในด้านความคาดหวังก็เช่นกัน จากผลการวิจัย พบว่า เขวachsenมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอนในการพัฒนาด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ³ แต่เมื่อพิจารณารายข้อ จะพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของเขวachsenที่จะให้มีการปรับปรุงที่มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 3.39$) คือ เรื่องจำนวนของอุปกรณ์ที่ควรจัดให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน รองลงมา ($\bar{x} = 2.95$) คือ เรื่องความทันสมัยและเหมาะสมของอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบในการพัฒนาสุขภาพพลานามัย⁴ ดังนั้นทางสถานศึกษา จึงควรจะได้มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องอุปกรณ์ในการพัฒนาสุขภาพพลานามัย ดังที่กล่าวแล้ว

1,2 จากตารางที่ 24

3,4 จากตารางที่ 37

4.4 ด้านการวัดและการประเมินผล

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นด้วยมากกว่าการวัดและการประเมินผลในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยควรมีทั้งการทดสอบความรู้โดยใช้ข้อเขียนการตรวจสุขภาพพลานามัยและการฝึกปฏิบัติ แต่ในทางปฏิบัตินั้น เจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นว่าการวัดและประเมินผลในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้มีการใช้วิธีการสอบความรู้โดยใช้ข้อเขียนอยู่ในระดับน้อย การตรวจสอบสุขภาพพลานามัยและการฝึกปฏิบัติระหว่างเรียนอยู่ในระดับปานกลาง¹ ทั้งนี้จากการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดของเจ้าหน้าที่ได้ทราบว่า การพัฒนาสุขภาพพลานามัยยังไม่มี การเรียนการสอนกันอย่างจริงจัง จึงทำให้ไม่สามารถทำการวัดและประเมินผลได้ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ควรจะได้มีการปรับปรุงแผนการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย และควรมีการวางแผนการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนและจุดมุ่งหมายที่วางไว้ด้วย โดยควรมีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนและจุดมุ่งหมายที่วางไว้ด้วย โดยควรมีการจัดทำคู่มือการสอนและการประเมินผลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในค้ำนนั้นอย่างทั่วถึง หรือจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักและวิธีการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสุขภาพพลานามัย ตลอดจนการวัดและการประเมินผล เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับมาจัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชนในสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาสุขภาพพลานามัยมีมาตรฐานและบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ยิ่งขึ้น

4.5 ด้านผู้สอน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเยาวชน พบว่า เยาวชนมีความเห็นด้วยมากเกี่ยวกับผู้สอนด้านการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในทุก ๆ เรื่อง คือ เรื่องความเป็นกันเอง ความตรงต่อเวลา การเป็นผู้ที่หาเรื่องขำขันแจ่มใส และมีอารมณ์ขัน การเป็นผู้ที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างดี การรู้จักโน้มน้าวจิตใจผู้เรียนให้สนใจการเรียน การรู้จัก

¹ จากตารางที่ 25

โน้มน้าวจิตใจผู้เรียนให้สนใจการเรียน การรู้จักนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาสอน การเป็นผู้ที่รู้วิธีการสอนที่ถูกต้อง และสามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนได้สร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีความใกล้ชิดสนิทสนม และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้เรียนเสมอ ดังที่ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นในขณะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนด้านความคาดหวัง เขาวชนมีความคาดหวังที่จะให้มีการปรับปรุงด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ แต่เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของเขาวชนที่จะให้มีการปรับปรุงสูงสุด ($\bar{x} = 3.39$) คือ เรื่องการรู้จักนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาสอน¹ ดังนั้นถ้าผู้สอนได้มีการปรับปรุงในเรื่องนี้บ้าง ก็อาจจะช่วยให้การพัฒนาสุขภาพพลานามัยน่าสนใจยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป จากผลการวิจัยโดยส่วนรวมจะเห็นว่า สถานพินิจได้พยายามอย่างยิ่งที่จะจัดการศึกษาให้แก่เขาวชนเพื่อให้มีการพัฒนาในทุกด้าน คือ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยจัดให้มีการศึกษา 4 ประเภท คือ การศึกษาวิชาสามัญ การฝึกวิชาชีพ การพัฒนาด้านสัข และการพัฒนาสุขภาพพลานามัย แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุผลได้เท่าที่ควร ดังเช่น ระยะเวลาการเข้าและออกจากสถานพินิจของเขาวชนแต่ละคนซึ่งไม่พร้อมกัน ทำให้การจัดการศึกษาขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ในด้านพื้นฐานของเขาวชนก็เป็นอุปสรรคสำหรับการเรียนการสอนอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเขาวชนในสถานพินิจส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีปัญหาทั้งในด้านสภาพร่างกายและจิตใจเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ประกอบกับเขาวชนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีความคาดหวังในอนาคตเท่าใด เมื่อเปรียบเทียบกับเขาวชนโดยทั่วไป ดังนั้นจึงทำให้เขาวชนเหล่านี้ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน และไม่เห็นประโยชน์ของการศึกษาเล่าเรียนเท่าที่ควร เมื่อเขาวชนมีลักษณะเช่นนี้และการเรียนการสอนขาดความราบรื่นดังที่กล่าวมาแล้ว อาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการสอนเกิดความเบื่อหน่ายในการสอน ขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน

¹ จากตารางที่ 38

ความตั้งใจในการปฏิบัติก็ลดน้อยลง ผลที่ตามมาก็คือ ทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาให้
 บรรลุวัตถุประสงค์ได้ก็เท่าที่ควร อีกทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานพินิจา ก็ยัง
 ไม่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งถ้าพิจารณาจากสภาพปัจจุบันจะเห็นได้ว่า หลักสูตร
 ส่วนใหญ่จะนำมาจากหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ของกรมการศึกษานอก
 โรงเรียน ซึ่งใช้สำหรับบุคคลทั่วไปมาใช้ โดยที่ลักษณะของผู้เรียนจะมีความแตกต่างกัน
 ทั้งในด้านความกระตือรือร้น หรือการใส่ใจในการเรียนและด้านความมุ่งหวังในอนาคต
 ทั้งนี้เพราะผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จส่วนใหญ่จะเรียนด้วยความสมัคร
 ใจของตนเอง และมีความมุ่งหวังที่จะนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาต่อหรือใช้ในการประ
 กอบอาชีพต่อไป แต่เยาวชนในสถานพินิจาส่วนมากมักจะเป็นผู้ที่ประสบความล้มเหลวใน
 การเรียน และมีความมุ่งหวังทางการศึกษาคำ อีกทั้งการที่ต้องเข้ารับการศึกษาใน
 สถานพินิจาก็เป็นก ารบังคับเรียนมากกว่าจะเรียนด้วยความสมัครใจ การที่จะให้การ
 ศึกษาในสถานพินิจาคำ เป็นการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่นกับการศึกษาภายนอก
 คงเป็นไปได้ยาก ดังนั้นทางสถานพินิจาจึงควรจัดการศึกษาในสถานพินิจาให้เป็นเอกภาพ
 เฉพาะตน เพื่อจะได้จัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนให้มากที่สุด
 นอกจากนี้เนื่องจากเยาวชนในสถานพินิจา เป็นผู้ที่มีปัญหาทางความประพฤติมาก่อน
 การศึกษาที่จัดในสถานพินิจา จึงควร จะเน้นการพัฒนานิสัยและการพัฒนาสุขภาพพลานามัย
 ให้มากกว่าการจัดการศึกษาทั่วไป ทั้งนี้เพราะถ้าเยาวชนได้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย
 และจิตใจที่สมบูรณ์แล้ว ก็ย่อมจะทำให้การพัฒนาในด้านอื่น ๆ เป็นไปได้ดียิ่งขึ้น แต่อย่างไร
 ก็ตาม การบริการทางการศึกษาระบบรัฐวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้รับ
 ผิดชอบในการให้การศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนจะร่วมมือกันดำเนินการกันอย่างไร
 จริงจัง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการบริหารปรุงแก้ไขการดำเนินงานการ จัดบริการทาง
 การศึกษาในสถานพินิจา

- 1) ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา การพัฒนานิสัย และการพัฒนาสุขภาพพลานามัย ควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรให้แน่นอน เพื่อให้ผู้สอนจะได้มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้อง

2) ด้านเนื้อหาวิชา

ควรมีการปรับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่จะนำมาใช้ให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และควรเริ่มจากเนื้อหาที่ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยากขึ้น ตลอดจนควรเป็นเนื้อหาที่มีลักษณะจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นอยากเรียน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีกำลังใจที่จะศึกษาเอาเรียนต่อไป

3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

เนื่องจากระยะเวลาของเขาวชนที่จะได้รับการศึกษาในสถานพินิจานั้นต่างกัน และเวลาการเข้าและออกจากสถานพินิจก็ไม่พร้อมกัน ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเขาวชนที่อ่านออกเขียนได้ ควรจะมีการจัดทำเรียนโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งเขาวชนสามารถจะเรียนได้ด้วยตนเอง และเป็นที่เหมาะสมสำหรับเขาวชนที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา และระยะเวลาในการเรียน

4) ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน

4.1 ผู้บริหารควรสนับสนุนในด้านงบประมาณ และควรอำนวยความสะดวกในการจัดหาอุปกรณ์การสอนให้มากยิ่งขึ้น เพราะอุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสนใจที่จะศึกษามากขึ้น

4.2 ครูผู้สอนควรร่วมมือกันจัดทำอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ถาวรขึ้นใช้หรือปรับปรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานได้ต่อไป

5) ด้านการวัดและการประเมินผล

ควรให้ครูผู้สอนทำการวัดและประเมินผลเอง เพื่อจะได้ทราบผลความก้าวหน้าของผู้เรียนและชอบทบทวนในการสอนของผู้สอน จะได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

6) ควรมีการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการสอนรายวิชาให้สำหรับผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติในการเรียนการสอน

7) ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูจากสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาวิจัย ย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกสาขาวิชา เพราะการได้มีโอกาสปรึกษาและทำงานร่วมกันจะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องของการจัดกิจกรรม การอบรม และการติดตามผลได้

8) ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่คณาธิการเป็นประจำ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพขึ้น

9) ควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับสถานพินิจฯ โดยเฉพาะ และควรให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาร่างหลักสูตรด้วย เพราะผู้ทำการสอนเป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างดี

10) ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาในสถานพินิจฯ มาศึกษาข้อเท็จจริง เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะดำเนินการปรับปรุงการจัดบริการทางการศึกษาในสถานพินิจฯ ให้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1) ควรทำการวิจัยเพื่อประเมินผลในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเยาวชนในสถานพินิจฯ ในการบริการทางการศึกษาแต่ละประเภทและแต่ละระดับชั้น

2) ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงานในการจัดบริการทางการศึกษาในสถานพินิจฯ